

K 060 / 14

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

SENÁT

14. funkční období

K 060 / 14

**Společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě Nový
program pro vztahy mezi EU a Latinskou Amerikou a
Karibikem**

(33. týden)

2023

Brusel 12. června 2023
(OR. en)

10487/23

COLAC 59	ENV 674
CFSP/PESC 833	ENER 351
RELEX 709	DIGIT 115
WTO 77	EU-GNSS 17
DEVGEN 110	RECH 281
SUSTDEV 88	TRANS 245
COHOM 128	CULT 74
COHAF 66	EDUC 249
AGRI 316	CYBER 158
ACP 46	POLCOM 114
CLIMA 294	

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	7. června 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	JOIN(2023) 17 final
Předmět:	SPOLEČNÉ SDĚLENÍ EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ Nový program pro vztahy mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem

Delegace naleznou v příloze dokument JOIN(2023) 17 final.

Příloha: JOIN(2023) 17 final

EVROPSKÁ
KOMISE

VYSOKÝ PŘEDSTAVITEL
UNIE PRO ZAHRANIČNÍ
VĚCI A BEZPEČNOSTNÍ
POLITIKU

V Bruselu dne 7.6.2023
JOIN(2023) 17 final

SPOLEČNÉ SDĚLENÍ EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Nový program pro vztahy mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem

Nový program pro vztahy mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem

Úvod

Evropská unie (dále také „EU“) a Latinská Amerika a Karibik jsou **přirozenými partnery**. EU a země Latinské Ameriky a Karibiku, jež pojí jedinečné historické a kulturní vazby, hluboké hospodářské a sociální vazby a společný závazek k míru a multilateralismu, si vybudovaly silný vztah podpořený rozsáhlou sítí dohod. Toto silné partnerství, které se vyznačuje spoluprací a dialogem, je založeno na sdílených hodnotách a společných zájmech.

V **rychle se měnícím globálním prostředí** si vztah mezi EU a zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku vyžaduje obnovu. Sílící geopolitické výzvy, ničivá pandemie, globální klimatická a environmentální krize, technologické změny a prohlubující se nerovnosti představují důvody, proč je zintenzivnění dialogu a posílení spolupráce mezi blízkými a důvěryhodnými partnery na místě.

Jako partneři, kteří spolu chtějí spolupracovat, by EU a Latinská Amerika a Karibik měly **spolupracovat, aby využily své kolektivní síly, hájily společné zájmy a společně řešily globální výzvy**. Toto společné sdělení stanoví návrh EU společně vypracovat **ambiciózní a na budoucnost zaměřený program pro novou éru spolupráce** mezi rovnocennými a podobně smýšlejícími partnery.

Toto společné sdělení obhajuje obnovené **strategické partnerství** a navrhuje soubor priorit a konkrétních opatření v klíčových oblastech.

Za prvé, EU a Latinská Amerika a Karibik jsou **klíčovými spojenci, kteří usilují o posílení mezinárodního systému založeného na pravidlech a zintenzivnění společných opatření na podporu míru, bezpečnosti, demokracie, právního státu a lidských práv**. EU a Latinská Amerika a Karibik, jež společně zastupují jednu třetinu členů Organizace spojených národů (dále jen „OSN“), hrají důležitou roli při prosazování mezinárodního práva a ochraně zásad Charty OSN, a to i tím, že vystupují proti ruské agresi vůči Ukrajině. EU a Latinská Amerika a Karibik mají rovněž společný cíl, a to učinit mnohostranný systém efektivnější a reprezentativnější.

Za druhé, EU a Latinská Amerika a Karibik jsou blízkými **obchodními a investičními partnery, kteří mají společný zájem podporovat udržitelný růst a posilovat hospodářskou odolnost** a zároveň snižovat nadměrnou závislost a diverzifikovat obchodní vztahy. Oba regiony spojuje jedna z nejhustších sítí obchodních dohod, po jejímž dokončení by se měl uvolnit její další potenciál. EU je největším investorem v regionu Latinské Ameriky a Karibiku, třetím největším obchodním partnerem¹ a hlavním přispěvatelem rozvojové spolupráce.

Za třetí, oba regiony usilují o **vytvoření inkluzivní a udržitelné společnosti** na základě společného závazku k Agendě 2030 a jejím cílům udržitelného rozvoje². Region Latinské Ameriky a Karibiku není pouze významným producentem potravin a hybnou silou v oblasti obnovitelné energie, ale je také životně důležitý pro ekologickou rovnováhu planety. EU a

¹ Eurostat. Celkový objem přímých zahraničních investic EU v Latinské Americe a Karibiku činil na konci roku 2021 693 miliard EUR.

² Jakož i Pařížskou dohodu, celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu a Úmluvu o volném moři týkající se biologické rozmanitosti moří v oblastech nacházejících se mimo jurisdikci jednotlivých států.

Latinská Amerika a Karibik by měly společně **vést spravedlivou ekologickou a digitální transformaci**, a to i tím, že provedou **investiční strategii Global Gateway**.

1. Obnovené politické partnerství

Silné partnerství mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem vyžaduje **obnovenou politickou angažovanost** na všech úrovních: mezi těmito dvěma regiony, s jednotlivými zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku, se subregiony a na mnohostranných fórech. Klíčem k tomu, abychom se zaměřili na náš vztah a podporovali jej, abychom porozuměli zájmům toho druhého, shodli se na prioritách a společných opatřeních a abychom řešili výzvy a rozdíly v našem vztahu, jakmile se objeví, je **otevřený a pravidelný politický dialog na vysoké úrovni**.

Vztahy mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem jsou založeny na **mnohovrstevnatém a flexibilním přístupu**, který zohledňuje rozmanitost a mění se dynamiku regionu. EU bude i nadále podporovat regionální integraci a zároveň prohlubovat spolupráci se zainteresovanými zeměmi na společných cílech. Summit EU a Společenství latinskoamerických a karibských států (CELAC), který se uskuteční v červenci 2023, nabízí poprvé od roku 2015 jedinečnou příležitost k oživení partnerství na biregionální úrovni.

Aby mohlo být dosaženo přínosů tohoto programu, měly by se obě strany zavázat k pravidelným schůzkám na úrovni hlav států a předsedů vlád, ke schůzkám ministrů zahraničních věcí střídavě v jednotlivých letech a k dalším schůzkám ministrů a vyšších úředníků podle potřeby. Mezi EU a společenstvím CELAC by měl být zřízen stálý koordinační mechanismus s cílem zajistit kontinuitu a následná opatření, a nasměrovat tak vývoj společenství CELAC k vytvoření vlastních struktur. Jeho cílem by bylo vybudovat společný základ pro celou řadu bodů programu, reagovat na nové události a podle potřeby podporovat konkrétní odvětvové dialogy a společné iniciativy.

Pravidelný biregionální dialog se společenstvím CELAC doplní **posílenou spolupráci s jednotlivými zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku a rovněž skupinami na (nižší než) regionální úrovni**, jako je Mercosur, Středoamerický integrační systém (SICA), Andské společenství, Tichomořská aliance nebo Aliance pro rozvoj v demokracii (*Alliance for Development in Democracy*).

Karibská oblast, která je samostatnou podoblastí s vlastními specifiky, **si zaslouží zvýšenou politickou pozornost a strukturovaný dialog**. V tomto ohledu by měla být posílena spolupráce mezi EU a Organizací afrických, karibských a tichomořských států (OAKTS). EU by také měla pokračovat ve spolupráci s mezinárodními organizacemi, jako je OSN, včetně její Ekonomické komise pro Latinskou Ameriku a karibskou oblast, Organizace amerických států a rovněž Iberoamerický generální sekretariát.

Účinněji lze také využívat dvoustranné nebo regionální rámce EU, které zahrnují téměř všechny země Latinské Ameriky a Karibiku. EU bude společně se svými partnery nadále aktualizovat stávající politické a obchodní dohody a dohody o spolupráci. Uzavření dohody mezi EU a Mercosurem by znamenalo zásadní změnu v posílení vztahů mezi EU a regionem Latinské Ameriky a Karibiku. Základem vztahů mezi EU a zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku bude i nadále dvoustranná spolupráce s jednotlivými zeměmi, přizpůsobená konkrétním zájmům a potřebám. Přítomnost EU v regionu Latinské Ameriky a Karibiku

prostřednictvím čtyř nejvzdálenějších regionů³ a také zámořských zemí a území⁴ je pro toto partnerství přínosná.

Na **mnohostranné úrovni** by mohla být posílena dobře zavedená spolupráce mezi EU a skupinou latinskoamerických a karibských států (GRULAC), mimo jiné prostřednictvím pravidelnějšího tematického dialogu a včasného a trvalého zapojení diplomatických sítí EU a Latinské Ameriky a Karibiku v hlavních městech a mnohostranných centrech.

Mezi oblasti spolupráce patří provádění Agendy 2030 a globálních závazků v oblasti změny klimatu a životního prostředí, globálního zdraví a globálního digitálního paktu a podpora iniciativy generálního tajemníka OSN „Naše společná agenda“. Oba regiony mají rovněž zájem na tom, aby multilaterální uspořádání bylo více reprezentativní a vhodné pro řešení výzev 21. století.

EU a Latinská Amerika a Karibik by měly posílit spolupráci v Mezinárodním měnovém fondu (MMF), G20, mezinárodních rozvojových bankách (MDB), jako je Skupina Světové banky a Meziamerická rozvojová banka, a v regionálních rozvojových bankách.

EU a Latinská Amerika a Karibik mají společný zájem na spolupráci, jež by umožnila globálnímu finančnímu systému lépe reagovat na potřeby zemí, které jsou nejvíce ohroženy změnou klimatu, zejména prostřednictvím reformy mezinárodních rozvojových bank. Patří sem společné úsilí o zajištění úspěšného summitu pro nový globální pakt o financování a na něj navazující opatření s přihlédnutím k návrhům, jako je iniciativa z Bridgetownu.

EU a Latinská Amerika a Karibik by měly pokračovat ve spolupráci v oblasti řádné správy daní. Oba regiony mají společný zájem na uplatňování mezinárodních standardů v oblasti transparentnosti a výměny informací, spravedlivého zdanění a minimálních standardů proti erozi základu daně a přesouvání zisku. EU bude nadále podporovat přistoupení kandidátských zemí Latinské Ameriky a Karibiku k Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)⁵ nebo podporovat jejich členství v příslušných mezinárodních/mnohostranných fórech.

Navrhovaná klíčová opatření:

- posílení dialogu mezi EU a společenstvím CELAC: pořádat pravidelné summity, které se budou střídat se zasedáními ministrů zahraničních věcí, a vytvořit stálý koordinační mechanismus EU–CELAC,
- posílit politickou angažovanost EU a Karibiku, včetně zapojení Karibského společenství (CARICOM). Důležitým signálem bude setkání vedoucích představitelů EU a Karibiku, které bude uspořádáno při příležitosti summitu EU–CELAC ve dnech 17. a 18. července 2023 a které bude doplněno pořádáním pravidelných setkání na úrovni ministrů zahraničních věcí,
- podepsat dohodu mezi EU a Organizací afrických, karibských a tichomořských států (OAKTS) a usilovat o ratifikaci Dohody o přidružení mezi EU a Střední Amerikou,
- obnovit dvoustranné summity se strategickými partnery Brazílií a Mexikem,

³ Francouzská Guyana, Guadeloupe, Martinik, Svatý Martin.

⁴ Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius, Sint Maarten, Svatý Bartoloměj.

⁵ Argentina, Brazílie a Peru.

- v případě potřeby modernizovat stávající síť politických dohod a dohod o spolupráci a zavést mechanismy dvoustranného politického dialogu se zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku, které je v současnosti nemají,
- posílit spolupráci mezi zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku a nejvzdálenějšími regiony EU, jakož i zámořskými zeměmi a územími nacházejícími se v oblastech společného zájmu v regionu Latinské Ameriky a Karibiku,
- úzce spolupracovat se zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku v období před summitem o cílech udržitelného rozvoje a summitem budoucnosti v roce 2024 s cílem vrátit Agendu 2030 na správnou cestu a dosáhnout transformačního a perspektivního „Paktu pro budoucnost“,
- zavést pravidelné konzultace mezi EU a skupinou GRULAC a posílit koordinaci, mimo jiné prostřednictvím společných návrhů v klíčových mnohostranných institucích a orgánech, a prozkoumat příležitosti pro ambiciózní výměny a partnerství na konkrétní témata,
- posílit spolupráci v oblasti nového globálního finančního paktu,
- zjistit možnosti podpory kvalifikovaných kandidátů na pozice multilaterálního vedení ve svých regionech.

2. Posílení společné obchodní agendy mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem

Obchodní a investiční vazby mezi EU a zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku jsou založeny na **síti dvoustranných a regionálních obchodních dohod**, které od roku 2018 zvýšily obousměrný obchod o 40 %⁶. Tyto dohody jsou klíčovou hnací silou růstu, protože poskytují preferenční přístup a nabízejí stabilní rámec pro udržitelný obchod.

Obchodní dohody usnadňují vývoz malých a středních podniků, podporují transparentnost při zadávání veřejných zakázek, posilují ochranu duševního vlastnictví a podporují investice a inovace. Prostřednictvím obchodních dohod a souvisejících investic oba regiony diverzifikují obchod a budují udržitelné dodavatelské řetězce, včetně řetězců pro čistou energii a kritické suroviny. Tyto dohody jsou katalyzátory udržitelného a inkluzivního rozvoje, dávají hlas občanské společnosti na obou stranách a poskytují platformu pro dosažení pokroku v oblasti dodržování lidských a pracovních práv, ochrany životního prostředí a regionální integrace.

Uzavření dohody mezi **EU a Mercosurem** je pro EU prioritou, protože oba regiony by díky ní navázaly oboustranně výhodné partnerství, které vytváří příležitosti pro další růst, podporuje tvorbu pracovních míst a udržitelný rozvoj.

EU a **Chile** se dohodly na modernizaci své současné dohody, díky které se zlepší vzájemný přístup na trhy a která obsahuje ambiciózní závazky v oblasti obchodu a udržitelného rozvoje (a to i v oblasti genderových a udržitelných potravinových systémů) a usnadňuje přechod na obnovitelné zdroje energie a udržitelné využívání surovin.

EU a **Mexiko** rovněž řeší modernizaci své stávající dohody s cílem prohloubit a rozšířit své politické a hospodářské vazby. Modernizace nejen odstraní většinu zbývajících překážek

⁶ ESTAT Comext: Celkový obchod v roce 2018: 209,44 miliardy EUR; v roce 2022: 293,09 miliardy EUR. Růst 39,9 %.

obchodu, ale také mimo jiné posílí závazek EU a Mexika k dodržování přísných norem v oblasti obchodu a udržitelného rozvoje a zlepši investiční podmínky.

Jakmile všechny členské státy EU ratifikují dohody se **Střední Amerikou a Kolumbií, Peru a Ekvádorem**, mělo by se zvážit posílení jejich ustanovení o udržitelnosti. Obě dohody přispěly ke stabilitě, diverzifikaci a předvídatelnosti obchodního a investičního prostředí mezi oběma regiony⁷. Rovněž vytvořily dobře fungující struktury pro dialog k jednáním a činnostem v oblasti práce a životního prostředí. Ratifikace nové dohody mezi EU a OAKTS je důležitá jako politický rámec rovněž pro Dohodu o hospodářském partnerství mezi státy CARIFORA a EU.

Aby oba regiony mohly plně využít potenciál obchodních dohod, je rovněž nutné trvalé úsilí o jejich provádění. To vyžaduje zapojení všech příslušných aktérů, včetně podniků všech velikostí a občanské společnosti. Dialog o politikách v oblasti ekologické transformace v rámci dohod by měl zvýšit přínos obchodu k cílům udržitelnosti. Probíhající přezkum prováděný jednou za pět let ve spolupráci s fórem CARIFORUM určí operativní závěry a doporučení pro lepší provádění dohody, přispěje k plné funkčnosti všech klíčových ustanovení a pomůže využít plný hospodářský potenciál dohody.

EU bude i nadále spolupracovat s partnery z Latinské Ameriky a Karibiku, aby pomohla **vytvořit podmínky pro udržitelné investice**, mimo jiné prostřednictvím strategie Global Gateway a podporou otevřených, stabilních a předvídatelných právních rámců, odstraněním diskriminačních překážek a zavedením opatření k usnadnění investic.

Obchodní dohody přispívají ke komerčnímu, transparentnímu a stabilnímu právnímu rámci pro obchod a investice do surovin mezi EU a zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku. Na základě partnerství s jednotlivými zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku bude EU spolupracovat se zainteresovanými partnery z Latinské Ameriky a Karibiku na vytvoření celosvětového klubu pro kritické suroviny s cílem posílit udržitelné dodavatelské řetězce a diverzifikovat zdroje a spojit spotřebitelské země a země bohaté na zdroje, aby společnými silami řešily společné výzvy⁸.

EU a Latinská Amerika a Karibik mají společný zájem na **silném obchodním řádu, který je založen na pravidlech, a na reformované Světové obchodní organizaci (WTO)** s mechanismem řešení sporů platným pro všechny členy, ať už malé či velké. Oba regiony hrají důležitou úlohu při jednání o vícestranných iniciativách, jako je například elektronický obchod. EU bude prosazovat a podporovat uplatňování dohody WTO o usnadnění investic v Latinské Americe a Karibiku, která po svém uzavření dále zvýší investice v tomto regionu.

V rámci společné **agendy udržitelnosti** by se EU a země Latinské Ameriky a Karibiku měly rovněž zabývat dopadem právních předpisů EU, zejména v souvislosti se Zelenou dohodou pro Evropu (politika zabránění odlesňování, mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích a další nástroje podporující ekologickou transformaci) a právními předpisy EU, jejichž cílem je zajistit zdraví lidí, zvířat a rostlin. Diskuse by měla rovněž zahrnovat podporu pro usnadnění obchodu s produkty, na které se tyto právní předpisy vztahují.

⁷ Viz internetové stránky GŘ TRADE, následné hodnocení obchodních dohod:

https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_en

⁸ COM(2023) 165, 16. března 2023: „Bezpečné a udržitelné dodávky kritických surovin na podporu souběžné transformace“.

Navrhovaná klíčová opatření:

- dokončit postupy pro podpis pokročilé rámcové dohody mezi EU a Chile a prozatímní dohody o volném obchodu a přistoupit k jejich ratifikaci,
- dosáhnout rozhodujícího pokroku směrem k podpisu a ratifikaci dohod mezi EU a Mexikem a EU a Mercosurem,
- dokončit ratifikaci dohod se Střední Amerikou a Kolumbií, Peru a Ekvádorem ze strany členských států EU a společně zvážit cílené aktualizace,
- zajistit účinné provádění všech obchodních dohod mezi EU a partnery z Latinské Ameriky a Karibiku, mimo jiné prostřednictvím technické pomoci a zapojení podniků,
- dokončit proces přezkumu dohody o hospodářském partnerství mezi EU a fórem CARIFORUM s cílem určit operativní nástroje, závěry a doporučení pro její lepší fungování,
- posílit dialog mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem o politikách v oblasti ekologické transformace a společně se zabývat dopadem právních předpisů EU, včetně poskytování podpory pro usnadnění obchodu,
- posílit spolupráci mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem v rámci WTO, zejména pokud jde o reformu této organizace a jednání o mnohostranných dohodách,
- spolupracovat se zainteresovanými zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku na budoucím klubu pro kritické suroviny.

3. Strategie Global Gateway a podpůrná partnerství pro spravedlivou ekologickou a digitální transformaci

Spolupráce mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem vyžaduje **inovativní přístupy založené na rovnocenném partnerství na všech úrovních**. Region Latinské Ameriky a Karibiku je tvořen převážně zeměmi se středně vysokými příjmy a je bohatý na přírodní zdroje; přetrvávají v něm však velké nerovnosti a strukturální problémy⁹, které dále prohlubují překrývající se krize. Jako hlavní dárce a investor v regionu může EU při řešení výzev a využívání příležitostí čerpat ze široké škály politických nástrojů, prostředků¹⁰ a přístupu „tým Evropa“, který sdružuje členské státy a finanční instituce EU, a spolupracovat s Latinskou Amerikou a Karibikem na dosažení spravedlivé a inkluzivní ekologické a digitální transformace a udržitelného rozvoje v souladu s cíli udržitelného rozvoje.

Prostřednictvím strategie Global Gateway¹¹ může EU využít **kvalitní investice, které pomohou řešit potřeby infrastruktury Latinské Ameriky a Karibiku**, podpořit rozvoj lidského kapitálu, včetně posílení postavení lidí, zejména žen, mládeže a nejzranitelnějších osob, a posílit příznivé podnikatelské a regulační prostředí s cílem zajistit přidanou hodnotu na

⁹ V roce 2022 žilo 32,1 % obyvatel Latinské Ameriky a Karibiku (201 milionů lidí) v chudobě a 13,1 % (82 milionů) v extrémní chudobě (nárůst o 12 milionů lidí v extrémní chudobě ve srovnání se situací před pandemií v roce 2019).

¹⁰ Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (NDICI – Globální Evropa) nabízí rámec pro spolupráci se všemi zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku na regionální a nižší než regionální úrovni s cílem podpořit ekologickou transformaci prostřednictvím stěžejních programů spolupráce, jako je EUROCLIMA+, program pro povodí Amazonky nebo nástroj EU pro budování odolnosti Karibiku.

¹¹ JOIN(2021) 30 final ze dne 1. prosince 2021: „Global Gateway“.

místní úrovni, růst a tvorbu pracovních míst. Strategie Global Gateway je **pozitivní investiční nabídka založená na hodnotách** a respektující vysoké mezinárodní standardy. Přináší možnost společného hospodářského, sociálního a regulačního postupu, který vychází z přístupu zaměřeného na člověka a ze zásad udržitelnosti, otevřenosti, inkluзивity, odpovědnosti a dodržování základních práv.

Strategie Global Gateway podpoří a získá investice soukromého sektoru prostřednictvím konkrétních projektů. Region Latinská Amerika a Karibik má v rámci strategie Global Gateway silnou základnu pro spolupráci: EU již investovala značné prostředky a oba regiony mají politické programy založené na společných hodnotách. Investiční agenda strategie Global Gateway tedy určí **spravedlivé ekologické a digitální investiční příležitosti** v zemích Latinské Ameriky a Karibiku, které budou těžit z otevřeného a nediskriminačního prostředí vytvořeného obchodními a investičními dohodami.

a. Spolupráce na spravedlivé ekologické transformaci

Klimatická krize představuje pro lidstvo existenční výzvu. EU a Latinská Amerika a Karibik mohou při řešení této výzvy významně přispět k celosvětovému úsilí o spolupráci.

Region Latinské Ameriky a Karibiku má **jedinečný potenciál**, pokud jde o biologickou rozmanitost, přírodní zdroje, udržitelné obnovitelné zdroje energie, zemědělskou produkci a strategické kritické suroviny. Jeho podíl na biologické rozmanitosti planety, zejména v Amazonii, tvoří 50 % a má pro ekologickou rovnováhu na planetě zásadní význam¹². Tento region je klíčový pro dosažení globálních cílů v oblasti klimatu a životního prostředí, včetně provádění Pařížské dohody, celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu, Úmluvy o volném moři týkající se biologické rozmanitosti moří v oblastech nacházejících se mimo jurisdikci jednotlivých států a usnesení o celosvětové dohodě o znečištění plasty.

Existuje významný potenciál pro spolupráci na **klimaticky neutrálních, čistých a přírodě prospěšných ekonomikách**. Oba regiony se zavázaly k ochraně biologické rozmanitosti, zastavení odlesňování, podpoře oběhového hospodářství, zlepšení nakládání s odpady a hospodaření s vodou, zvýšení produktivity zdrojů, řešení znečištění¹³ a investování do odolnosti vůči změně klimatu.

Pro splnění těchto cílů by EU a Latinská Amerika a Karibik měly posílit své partnerství v oblasti **ekologické transformace**, mimo jiné prostřednictvím investic v rámci strategie Global Gateway, intenzivnějšího dialogu a spolupráce v oblasti politik a regulačních rámců a prostřednictvím provádění obchodních dohod a podpory vztahů s regionálními organizacemi¹⁴. EU bude spolupracovat s partnery z Latinské Ameriky a Karibiku na dopadu svých právních předpisů a nástrojů, kterými se provádí Zelená dohoda pro Evropu.

V odvětví **energetiky** má celková skladba zdrojů výroby elektřiny v regionu Latinské Ameriky a Karibiku největší podíl obnovitelných zdrojů na světě dosahující 61 % v roce 2021¹⁵.

¹² UNEP (2016) Biologická rozmanitost v Latinské Americe a Karibiku.

¹³ Brazílie například znovu aktivuje Amazonský fond (*Amazon Fund*) na podporu udržitelného rozvoje, ochrany lesů a lidských práv.

¹⁴ Například Organizace založená na smlouvě o spolupráci v Amazonské oblasti.

¹⁵ OECD/ECLAC/European Commission/CAF (2022) *Latin American Economic Outlook 2022: Towards a green and just transition* (Latinskoamerický ekonomický výhled 2022: směrem k ekologické a spravedlivé transformaci).

Společná práce v oblasti snižování závislosti na fosilních palivech se může ubírat cestou postupně rostoucího využívání obnovitelných zdrojů energie¹⁶ a cestou zlepšení energetické účinnosti (včetně úspor energie). Investice v rámci strategie Global Gateway navíc přispívají k zajištění bezpečných dodávek cenově dostupné a čisté energie. Existují možnosti společných investic do elektromobility, zvýšení bezpečné a udržitelné letecké konektivity a modernizace systémů a infrastruktury veřejné dopravy směřující k tomu, aby byly čistší, energeticky účinnější a více inovativní.

Kromě toho EU a region Latinské Ameriky a Karibiku dále posilují svou spolupráci v oblasti energetiky a spolupráci v energetických otázkách na dvoustranné bázi i na mnohostranných fórech¹⁷, mimo jiné prostřednictvím memorand o porozumění o ekologické transformaci zahrnující vodík¹⁸.

Vzhledem k tomu, že několik zemí Latinské Ameriky a Karibiku je velmi zranitelných vůči změně klimatu, bude EU i nadále podporovat účinné vnitrostátní strategie přizpůsobování se změně klimatu a na biregionální úrovni podporovat komunity v boji proti škodám způsobeným přírodními riziky, přičemž bude vycházet z existujících iniciativ¹⁹. EU je i nadále odhodlána podporovat programy **přípravenosti na katastrofy** a zintenzivnit celkovou spolupráci v oblasti zvládání rizika katastrof a výměny osvědčených postupů.

Užší spolupráce s Latinskou Amerikou a Karibikem při účinném provádění **Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu** a dohod o jejím provádění by vytvořila podmínky pro udržitelnou správu oceánů, včetně vymezení reprezentativního systému chráněných mořských oblastí v Antarktidě, provádění biologické rozmanitosti moří v oblastech nacházejících se mimo jurisdikci jednotlivých států a bezpečnosti plavby. Posílená spolupráce je nutná také v boji proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu, jakož i v regionálních a mnohostranných organizacích týkajících se oceánů, včetně rybolovu, a při rozvoji vědeckých poznatků a poradenství.

V regionu Latinské Ameriky a Karibiku se vyvíjí rámec pro **taxonomii v oblasti udržitelného financování**, který je klíčový pro podporu úsilí o regionální a globální interoperabilitu a přilákání mezinárodních investorů, stejně jako rozvoj důvěryhodných rámců pro zelené dluhopisy.

Prioritou pro dosažení globální klimatické neutrality do roku 2050 je podpora politik **dekarbonizace** na celém světě, zejména u největších producentů emisí. EU dlouhodobě podporuje politiku stanovování cen uhlíku. Na základě emisního profilu regionu Latinské Ameriky a Karibiku existuje jasný zájem zaměřit se společně na zmírňující opatření v zemědělství, dopravě, lesnictví a energetice.

Se zrychlujícím se přechodem na zelenou ekonomiku se očekává, že poptávka po **kritických surovinách** exponenciálně poroste. Zajištění dlouhodobého přístupu k bezpečným a udržitelným dodávkám se ukazuje jako společná výzva globálního společenství. Region Latinské Ameriky a Karibiku je na kritické suroviny bohatý a bude hrát klíčovou roli při

¹⁶ Včetně vody, větru a slunce, které nabízejí také možnosti výroby obnovitelného vodíku jako nosiče energie.

¹⁷ Jako je OLADE (Latinskoamerická organizace pro energetiku).

¹⁸ Podpora rozvoje transparentních a nenarušených globálních trhů s vodíkem založených na pravidlech a spolehlivých mezinárodních normách a certifikačních systémech, a to i prostřednictvím Evropské vodíkové banky.

¹⁹ Například program pro snižování rizika katastrof v Karibiku a dialog EU s regionem Latinské Ameriky a Karibiku o zvládání přírodních požárů.

zajišťování včasného přechodu, který zlepší jeho výrobní a exportní kapacitu a přidá hodnotu přírodním zdrojům prostřednictvím inovací a technologií²⁰ a přísných environmentálních a sociálních standardů a standardů v oblasti řádné správy.

Oba regiony by měly prospěch z užší spolupráce, dialogu, diverzifikace a investic, které by jim umožnily uspokojit rostoucí poptávku, zajistit spolehlivý přístup ke zdrojům, rozvíjet a zlepšovat odolnost hodnotových řetězců a zajistit vysoké environmentální a sociální standardy. V souladu se sdělením o kritických surovinách z roku 2023²¹ bude EU usilovat o oboustranně výhodná strategická partnerství s cílem podporovat udržitelným způsobem hospodářský rozvoj zemí Latinské Ameriky a Karibiku a podporovat budování hodnotového řetězce.

EU a Latinská Amerika a Karibik by měly spolupracovat na dvoustranné a mnohostranné úrovni s cílem plně a rychle provést Pařížskou dohodu, celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu a úmluvu týkající se biologické rozmanitosti moří v oblastech nacházejících se mimo jurisdikci jednotlivých států.

Navrhovaná klíčová opatření, mimo jiné v rámci strategie Global Gateway:

- společně prosazovat v rámci investiční agendy strategie Global Gateway realizaci zelených investičních projektů²² a posilovat spolupráci v rámci regionálních iniciativ týmu Evropa²³,
- zintenzivnit boj proti úbytku zalesněné plochy a biologické rozmanitosti a znehodnocování lesů, zejména v Amazonii a pěti pralesích Mezoameriky, prostřednictvím specializovaných iniciativ týmu Evropa,
- uzavřít memoranda o porozumění v oblasti energetiky a prozkoumat vzájemně výhodná partnerství, jak předpokládá nová strategie EU pro kritické suroviny,
- posílit dialog prostřednictvím pravidelných biregionálních ministerských setkání a dialogů o životním prostředí a změně klimatu, prozkoumat možnost navázání dialogu o energetické transformaci a zintenzivnit dvoustranné dialogy o klimatu, životním prostředí a energetice,
- posílit spolupráci směřující k dosažení ambiciózních výsledků na budoucích konferencích smluvních stran, zejména Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu a Úmluvy o biologické rozmanitosti,
- podporovat rozvoj interoperabilních rámců pro udržitelné financování, včetně taxonomií, a rozvoj trhů se zelenými dluhopisy, které přilákají investory a podpoří přechod na nízkouhlíkové hospodářství,
- pokračovat ve spolupráci v oblasti oběhového hospodářství²⁴ na příslušných fórech, včetně G20 a Agentury OSN pro životní prostředí,
- podporovat výměny a opatření ve prospěch přechodu na zelenou energii, včetně obnovitelného vodíku,

²⁰ Například jen v Argentině, Bolívii a Chile se nachází 60 % zjištěných zásob lithia.

²¹ COM(2023) 165, 16. března 2023: „Bezpečné a udržitelné dodávky kritických surovin na podporu souběžné transformace“.

²² Například v oblasti výroby obnovitelného vodíku v Chile, Argentině, Uruguayi a v oblasti udržitelné městské mobility v Dominikánské republice.

²³ Například iniciativa týmu Evropa v oblasti ekologické transformace.

²⁴ Například Koalice pro oběhové hospodářství v Latinské Americe a Karibiku, Globální aliance pro oběhové hospodářství a účinné využívání zdrojů.

- uzavřít memoranda o porozumění o spolupráci v oblasti připravenosti na katastrofy a řízení rizik katastrof mezi EU a příslušnými orgány v Latinské Americe a Karibiku²⁵,
- posílit opatření související s digitální transformací a spolupráci v oblasti systémů včasného varování a sledování znehodnocování lesů / odlesňování a lesních požárů²⁶.

b. Spojení sil pro inkluzivní digitální transformaci zaměřenou na člověka

EU a Latinská Amerika a Karibik mají společný zájem na prosazování digitálních politik, které **lidem a podnikům umožní využít** udržitelnou a prosperující digitální budoucnost zaměřenou na člověka. V souladu s cílem Digitálního kompasu EU²⁷ navázat mezinárodní digitální partnerství byla v březnu 2023 založena **Digitální aliance EU–Latinská Amerika a Karibik** jako neformální rámec založený na společných hodnotách a zásadách²⁸ s cílem rozvíjet biregionální dialog a spolupráci v celém spektru digitální problematiky. Aliance vychází ze souboru stěžejních projektů realizovaných v rámci přístupu tým Evropa²⁹ a doplňuje dialogy o digitální politice s jednotlivými zeměmi.

Digitální transformace a konektivita jsou pro region hlavními výzvami. Prostřednictvím strategie Global Gateway bude aliance podporovat investice do zavádění bezpečné a odolné digitální infrastruktury a podporovat partnery v překonávání digitálních mezer, mimo jiné i poskytováním veřejných služeb, jako je vzdělávání a zdravotní péče. Pro dosažení tohoto cíle bude důležité větší zapojení evropských finančních institucí, zejména Evropské investiční banky, do digitální konektivity.

Dialog v oblasti právních předpisů je důležitý pro zvýšení digitální kompatibility. Oba regiony se budou angažovat zejména na regionální a bilaterální úrovni v oblastech společného zájmu, včetně bezpečného zavádění sítě 5G, digitálních trhů a regulace služeb, umělé inteligence pro veřejné blaho, vysoce výkonné výpočetní techniky a správy dat a kybernetické bezpečnosti.

Další oblastí, v níž může sbližování přinést výhody oběma regionům, je podpora volných a bezpečných **datových toků**. To zahrnuje aktivní spolupráci s partnery s cílem dosáhnout „zjištění o odpovídající úrovni ochrany“, jak je tomu již v případě některých zemí Latinské Ameriky a Karibiku. Taková ujednání mohou posílit výhody obchodních dohod a podpořit spolupráci v jiných oblastech, jako je například výzkum nebo spolupráce v oblasti vymáhání práva. Jelikož několik partnerů v regionu přijalo nebo provádí moderní zákony o ochraně údajů, vznikají nové možnosti, jak usnadnit datové toky. Oba regiony by měly zintenzivnit svůj dialog v regionálních organizacích a sítích, které hrají stále větší úlohu při vypracování společných norem ochrany údajů.

²⁵ Včetně Koordinačního centra pro prevenci katastrof ve Střední Americe (CEPREDENAC), Agentury pro řízení katastrof v Karibiku (CDEMA), Andského výboru pro prevenci katastrof a péči (CAPRADE) a Zasedání ministrů a vysokých úřadů pro integrované řízení rizika katastrof (RMAGIR).

²⁶ Stejně jako v rámci iniciativy týmu Evropa v povodí Amazonky.

²⁷ COM(2021) 118 final ze dne 9. března 2021: „Digitální kompas 2030: Evropské pojetí digitální dekády“.

²⁸ Jak vyplývá z Iberoamerické charty digitálních práv a zásad, jejíž hodnoty jsou do značné míry v souladu s evropským prohlášením o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu.

²⁹ Zavedení biregionálního dialogu o digitální politice, rozšíření programu BELLA (BELLA II), provádění regionální strategie Copernicus a digitálního akcelérátoru EU–Latinská Amerika a Karibik na podporu podnikání a inovací.

EU a Latinská Amerika a Karibik by měly spojit své síly a prosazovat svou vizi digitální transformace na **mnohostranných fórech**³⁰, přičemž by se měly řídit zejména evropským prohlášením o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu³¹, Digitální agendou eLAC 2024³² a Prohlášením o budoucnosti internetu³³. Tato digitální transformace by měla být rovněž využita ke zlepšení digitálních dovedností, zejména mládeže a dětí.

Příležitosti ke spolupráci nabízí také **vesmír**. Data, služby a aplikace založené na využívání kapacit z vesmíru mohou pozitivně přispět k dosažení cílů souvisejících s ekologickou a digitální transformací a udržitelným hospodářským růstem. Společenství latinskoamerických a karibských států se v roce 2021 dohodlo na zřízení Latinskoamerické a karibské kosmické agentury (ALCE), která by mohla využít evropských odborných znalostí v oblasti řízení vesmírného prostoru mezi více zeměmi. Spolupráce již probíhá v rámci programu EU pro monitorování Země Copernicus. V rámci tohoto programu a programu EU pro družicovou navigaci Galileo existuje možnost další spolupráce. Oba regiony by měly posílit probíhající spolupráci v oblasti rozvoje informačních systémů s cílem podpořit politiky založené na důkazech a adaptační opatření, včetně zvládání katastrof.

Navrhovaná klíčová opatření, mimo jiné v rámci strategie Global Gateway:

- společně v rámci investiční agendy strategie Global Gateway rozvíjet investiční projekty týkající se inkluzivní digitální transformace³⁴,
- rozvíjet společné akce³⁵ v rámci Digitální aliance EU–Latinská Amerika a Karibik, posilovat regionální a dvoustranné dialogy o digitální politice a podporovat sbližování právních předpisů,
- pokračovat v prodlužování podmořského kabelu z optických vláken BELLA (BELLA II) až do Střední Ameriky a Karibiku³⁶,
- zavést regionální strategii Copernicus včetně dvou regionálních datových center Copernicus v Panamě a Chile,
- společně se zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku prozkoumat nová rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany a další ujednání k zajištění volné a bezpečné výměny osobních údajů,
- posilovat kontakty a podporu mezi EU a ALCE za účelem spolupráce na činnostech v oblasti vesmíru a přispívat k mírovému a udržitelnému využívání kosmického prostoru.

³⁰ Rovněž v kontextu iniciativy společného prohlášení WTO o elektronickém obchodu.

³¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023C0123\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023C0123(01)&from=EN)

³² <https://www.cepal.org/en/projects/digital-agenda-latin-america-and-caribbean-elac2024>

³³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/cs/library/declaration-future-internet>

³⁴ Například balíček opatření v oblasti digitální ekonomiky na podporu mírového procesu v Kolumbii, zavádění sítě 5G v Dominikánské republice, konektivita v Amazonské oblasti v Brazílii a iniciativy v oblasti digitální konektivity na Jamajce a Kostarice.

³⁵ Včetně rozšíření programu BELLA a případů jeho využití a zavedení regionální strategie Copernicus.

³⁶ V první fázi projektu BELLA bylo vybudováno přímé optické propojení mezi Evropou a Brazílií, Argentinou, Chile, Ekvádorem a Panamou. Cílem projektu BELLA II je rozšířit propojení s Peru, Kostarikou, Guatemalou, Salvadorem, Hondurasem, Dominikánskou republikou a Republikou Trinidad a Tobago.

c. Podpora udržitelného hospodářského růstu pro lidský rozvoj

Lidé na obou stranách Atlantiku touží žít v **inkluzivní a prosperující společnosti**, v níž nezůstane nikdo opomenut. Pandemie COVID-19 a ruská agresivní válka proti Ukrajině zhoršily stávající strukturální problémy a nerovnosti, což vedlo k nárůstu chudoby, zadlužení a nedostatku potravin³⁷.

Je v zájmu obou regionů, aby zintenzivnily společné úsilí o **silné a udržitelné oživení** podporující rovnost a sociální začleňování. EU a Latinská Amerika a Karibik by měly zintenzivnit spolupráci s cílem řešit přetrvávající makroekonomické problémy, diverzifikovat a modernizovat ekonomiky a zvýšit jejich odolnost vůči budoucím šokům.

EU může přispět k **diverzifikaci** v zemích Latinské Ameriky a Karibiku do odvětví s vyšší přidanou hodnotou a využít potenciálu vznikajících zelených, modrých, kreativních a digitálních ekonomik. Intenzivnější politický dialog, posílená obchodní agenda mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem a strategie Global Gateway mohou přispět k rozšíření udržitelných biregionálních investic a odolných dodavatelských řetězců, ze kterých mají lidé prospěch. Důležitými cíli jsou zvýšení produktivity, inovace a tvorba pracovních míst, zejména pro malé a střední podniky v zemích Latinské Ameriky a Karibiku, a podpora inteligentní specializace a inovačních politik, přechod na oběhové a udržitelné systémy výroby a spotřeby, jakož i udržitelné hodnotové řetězce nezpůsobující odlesňování.

Region Latinské Ameriky a Karibiku se v posledních letech výrazně prosadil v oblasti inovací a stále více latinskoamerických společností získává status „jednorožce“³⁸. Vysokoškolské instituce hrají klíčovou úlohu zejména při podpoře inovací a podnikání v okolních komunitách tím, že navazují kontakty s místními podnikateli, malými a středními podniky, výzkumnými ústavy a občanskou společností.

V souladu s Globálním přístupem k výzkumu a inovacím³⁹ je pro nalezení a realizaci řešení potřebných pro spravedlivou souběžnou transformaci zásadní větší spolupráce v oblasti **výzkumu a inovací**, a to i prostřednictvím plného využití možností programu Horizont Evropa⁴⁰. Strategický plán EU–CELAC pro výzkum a inovace⁴¹ poskytuje rámec posílení mobility a spolupráce výzkumných pracovníků v oblastech, jako je výzkum oceánů, oběhové hospodářství, čistá energie, výzkumné infrastruktury, biologická rozmanitost a přístup k vakcínám a lékům⁴².

Podpora **lidského rozvoje** je společnou prioritou. Měla by být urychlena společná práce na podpoře sociální soudržnosti a řešení nerovností se zaměřením na ekonomické posílení a začlenění žen, mládeže, původních obyvatel, LGBTIQ+ osob a osob se zdravotním postižením.

³⁷ Podle komise ECLAC (2021, 2022) je region Latinské Ameriky a Karibiku regionem s největším zahraničním dluhem v poměru k HDP (56,3 %) a nejvyššími náklady na vnější dluhovou službu v poměru k exportu a růstu (59 %). V roce 2020 dosáhla prevalence podvýživy 9,1 %, což je úroveň, která v regionu nebyla zaznamenána od roku 2005.

³⁸ <https://www.bbva.com/en/latin-americas-roadmap-to-innovation-the-most-enterprising-cities>

³⁹ COM(2021) 252 final ze dne 18. května 2021: „Globální přístup k výzkumu a inovacím: Evropská strategie mezinárodní spolupráce v měnícím se světě“.

⁴⁰ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en

⁴¹ https://commission.europa.eu/system/files/2021-07/eu-celac_strategic-roadmap-2021-2023.pdf; tento dokument mají vyšší úředníci přezkoumat a aktualizovat v roce 2024.

⁴² COM(2021) 252 final ze dne 18. května 2021: „Globální přístup k výzkumu a inovacím: Evropská strategie mezinárodní spolupráce v měnícím se světě“.

Spolupráce v oblasti přístupu ke kvalitnímu vzdělávání pro všechny děti a mladé lidi, odborné přípravy a rozvoje dovedností, které jsou v souladu s potřebami zaměstnanosti, bude klíčová pro zajištění příležitostí pro všechny.

Oba regiony by měly upřednostňovat standardy, **sociální odpovědnost podniků** a odpovědné chování podniků. EU a její členské státy se mohou podělit o své zkušenosti s posilováním systémů sociální ochrany a s podporou účinného sociálního dialogu a trojstranného jednání. EU bude i nadále spolupracovat s partnery z Latinské Ameriky a Karibiku na využívání obchodních dohod jako nástrojů udržitelného hospodářského rozvoje podporujícího začlenění.

V souladu s novou globální strategií EU v oblasti zdraví⁴³ se zvýšil význam společného úsilí o rozvoj opatření v rámci přístupu „jedno zdraví“ a o posílení **zdravotní bezpečnosti**. Například „Partnerství mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem: výroba očkovacích látek, léčivých přípravků a zdravotnických technologií a posílení systémů zdravotní péče“⁴⁴ doplňuje a podporuje regionální úsilí, zejména plán zdravotní soběstačnosti společenství CELAC⁴⁵.

Oba regiony, jakožto hlavní producenti potravin, nesou společnou odpovědnost za **celosvětové potravinové zabezpečení**⁴⁶. Aby se zmírnila zranitelnost výrobních systémů vůči klimatickým a jiným otřesům a minimalizovaly negativní dopady na ekosystémy planety, měly by oba regiony posílit spolupráci v oblasti udržitelných potravinových systémů, včetně antimikrobní rezistence, používání pesticidů, zdraví půdy, emisí z chovu hospodářských zvířat, zemědělsko-lesního hospodářství a potravinového odpadu.

Navrhovaná klíčová opatření, mimo jiné v rámci strategie Global Gateway:

- společně v rámci investiční agendy strategie Global Gateway rozvíjet investiční projekty na podporu udržitelného hospodářského růstu pro lidský rozvoj⁴⁷,
- mobilizovat regionální iniciativu týmu Evropa pro inkluzivní společnosti, včetně nového rozšířeného programu EUROsociAL, který rovněž zahrnuje vzdělávání, a také iniciativu týmu Evropa pro sociální začleňování jednotlivých zemí se zvláštním zaměřením na ženy a mládež,
- podporovat program Erasmus+ pro akademickou spolupráci mezi EU a zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku v oblasti vysokoškolského vzdělávání a odborné přípravy a program SOCIEUX+ v oblasti sociální ochrany, pracovních práv a zaměstnanosti,
- společně rozvíjet další akce v rámci partnerství EU–Latinská Amerika a Karibik v oblasti zdraví, včetně podpory investic v rámci strategie Global Gateway, mimo jiné v oblasti výroby vakcín a léčiv, digitálního zdraví, zdravotnických technologií a posilování systému zdravotní péče,

⁴³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_22_7153

⁴⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_22_3890

⁴⁵ <https://www.cepal.org/en/publications/47253-plan-self-sufficiency-health-matters-latin-america-and-caribbean-lines-action-and>

⁴⁶ Na region Latinské Ameriky a Karibiku připadá 14 % celosvětové produkce potravin a 45 % čistého mezinárodního zemědělsko-potravinářského obchodu. Zemědělsko-potravinářské systémy v Latinské Americe a Karibiku představují téměř polovinu celkové zaměstnanosti a 30–40 % HDP (FAC, 2021).

⁴⁷ Například v oblasti odolnosti zdravotnického systému na Barbadosu a v Mexiku a hospodaření s vodou a řízení sanitačních zařízení v Ekvádoru a Guatemale.

- posílit účast Latinské Ameriky a Karibiku v programu Horizont Evropa a pracovat na uspořádání setkání ministrů agendy EU–Latinská Amerika a Karibik pro výzkum a inovace,
- zintenzivnit výměnu informací o makroekonomickém vývoji a vhodných politických strategiích pro zajištění silného, udržitelného, vyváženého a inkluzivního globálního růstu,
- posílit spolupráci v oblasti inteligentní specializace a místně orientovaných inovačních politik.

4. Spojení sil pro spravedlnost, bezpečnost občanů a boj proti nadnárodní organizované trestné činnosti

EU a Latinská Amerika a Karibik čelí společným výzvám v oblasti **bezpečnosti a spravedlnosti**, které vyžadují posílení biregionálního partnerství a spolupráce na všech úrovních. Bezpečnost je pro občany zemí Latinské Ameriky a Karibiku hlavním problémem. Organizovaná trestná činnost, včetně obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi, obchodování s drogami a se zbraněmi, nezákonné obchodování s volně žijícími a planě rostoucími druhy a obchod se dřevem, jakož i korupce, finanční trestné činy, trestná činnost proti životnímu prostředí a kybernetická kriminalita zůstávají zákeřnými hrozbami pro lidi, společnosti a ekonomiky.

Země Latinské Ameriky a Karibiku mění způsob řešení bezpečnostních problémů a stále více se zaměřují na preventivní přístupy, jako je reforma policie a reforma soudnictví, spolupráce policie s veřejností a dostupnost policie a snižování násilí mezi mládeží a násilí páchaného na základě pohlaví. To je v souladu s koncepcí lidské bezpečnosti a přístupem EU k bezpečnosti občanů. Existuje prostor pro spolupráci mezi EU a zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku, která spojuje boj proti trestné činnosti s preventivním rozměrem založeným na řešení jejich základních příčin.

Biregionální politické iniciativy a programy již poskytují pevný základ pro usnadnění spolupráce v oblasti nadnárodní organizované trestné činnosti, budování mostů mezi soudními a bezpečnostními orgány na základě právního státu a vysoké úrovně ochrany základních práv, včetně ochrany údajů. Posílení programů a iniciativ týmu Evropa významně přispěje k operacionalizaci spolupráce mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem v této oblasti, a to budováním institucionální kapacity a prosazováním společných norem. Dalším zásadním prvkem naší společné agendy v oblasti spravedlnosti a bezpečnosti by bylo uzavření dohod a ujednání se zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku o spolupráci s Eurojustem a Europol⁴⁸.

EU by také měla zintenzivnit **spolupráci s regionálními organizacemi**, jako je například Ameripol, které hrají stále větší úlohu při vytváření společných zásad a přístupů. Oba regiony by měly podporovat ratifikaci a provádění příslušných mezinárodních úmluv s cílem usnadnit mezinárodní spolupráci soudních a donucovacích orgánů.

⁴⁸ Rada schválila zahájení jednání o dohodách o spolupráci Eurojustu s Argentinou, Brazílií a Kolumbií; a schválila rovněž zahájení jednání o dohodách o spolupráci Europolu s Bolívií, Brazílií, Ekvádorem, Mexikem a Peru.

Navrhovaná klíčová opatření:

- posílit partnerství mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem v oblasti spravedlnosti a bezpečnosti na základě programů⁴⁹ a regionální iniciativy týmu Evropa,
- podporovat další rozvoj kapacit a spolupráci s Latinskoamerickým výborem pro vnitřní bezpečnost (CLASI) a Policejním společenstvím amerického kontinentu (AMERIPOL),
- dále rozvíjet úzkou spolupráci v oblasti protidrogové politiky mezi oběma regiony a zintenzivnit úsilí o řešení poptávky po drogách a snížení jejich nabídky, mimo jiné prostřednictvím dialogu na vysoké úrovni v rámci mechanismu EU–CELAC pro koordinaci a spolupráci v oblasti drog a posílení odolnosti logistických center,
- zintenzivnit úsilí v oblasti prevence obchodování s lidmi a boje proti němu a chránit a podporovat oběti této trestné činnosti,
- zintenzivnit spolupráci mezi úřady pro vyhledávání majetku z trestné činnosti a finančními zpravodajskými jednotkami usnadněním výměny informací,
- uzavírat další mezinárodní dohody a pracovní ujednání s Europolem a Eurojustem,
- posílit spolupráci v oblasti kybernetické bezpečnosti a odborných znalostí v oblasti kybernetické kriminality na podporu zemí Latinské Ameriky a Karibiku, mimo jiné prostřednictvím regionálního centra pro kybernetické dovednosti LAC4 v Dominikánské republice.

5. Spolupráce na podpoře míru a bezpečnosti, demokracie, právního státu, lidských práv a humanitární pomoci

V centru partnerství mezi EU a zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku stojí **demokracie a lidská práva**. EU spolupracuje se zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku na ochraně a podpoře lidských práv, jak občanských a politických, tak ekonomických, sociálních a kulturních, prostřednictvím celé řady mechanismů, včetně dvoustranných dialogů, budování kapacit občanské společnosti a vzdělávání⁵⁰. Oba regiony se zavázaly k posílení mnohostranného systému lidských práv a k regionální spolupráci.

EU a Latinská Amerika a Karibik by měly zintenzivnit svůj dialog a spolupráci v oblasti boje proti diskriminaci, prosazovat rovnost žen a mužů a prosazovat práva dětí a zranitelných osob, menšin, původních obyvatel, LGBTIQ+ osob, osob se zdravotním postižením, migrantů a uprchlíků, jakož i osob postižených konflikty a násilím.

Ochrana obránců lidských práv a novinářů by měla být řešena s větším důrazem, stejně jako nové výzvy, které přinášejí digitální technologie, a to i prostřednictvím zvyšování digitální a mediální gramotnosti. Obránci práv v oblasti životního prostředí jsou v některých částech regionu obzvláště ohroženi. EU a Latinská Amerika a Karibik sdílejí vizi rovnoprávné role žen ve společnosti a měly by spojit své síly, aby ji podpořily a vymýtily genderově podmíněné násilí.

Zásadním společným úkolem bude posílení demokracie, včetně odpovědnosti, volební odolnosti, dodržování zásad právního státu a nezávislosti soudů, a budování odolnosti vůči

⁴⁹ Zejména El PAcCTO 2.0, COPOLAD, EUROFRONT a *Global Illicit Flows Programme* [Program pro celosvětové nezákonné finanční toky].

⁵⁰ Například prostřednictvím Globálního kampusu pro lidská práva a demokracii a jeho střediska v Argentině.

dezinformacím a vznikajícím hybridním hrozbám, jakož i větší zapojení mládeže a žen a smysluplný prostor pro občanskou společnost. EU a Latinská Amerika a Karibik by měly diskutovat o těchto otázkách, jakož i o osvědčených postupech týkajících se například práv obětí, svědků a vězňů. Volební pozorovatelské mise EU a jejich doporučení jsou klíčovým nástrojem, který pomáhá posilovat kapacitu nezávislých orgánů státní správy⁵¹. EU bude i nadále spolupracovat se zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku na prosazování univerzálnosti Římského statutu a podporovat Mezinárodní trestní soud (MTS).

Pomoc EU při záchraně životů může přispět k větší odolnosti společností v Latinské Americe a Karibiku. EU bude i nadále spolupracovat s klíčovými aktéry v Latinské Americe a Karibiku na provádění programů **humanitární pomoci a reakce na mimořádné události**, a to i prostřednictvím spolupráce v oblasti civilní ochrany. Klíčovými oblastmi zůstávají zdraví, ochrana, vzdělávání v nouzových situacích a potravinové zabezpečení. EU bude pokračovat v podpoře a úsilí o obhajování zájmů ve vztahu k humanitárním krizím s dopadem na země Latinské Ameriky a Karibiku, a to i prostřednictvím spolupráce na pořádání dárcovských a solidárních konferencí.

Prostřednictvím různých nástrojů pro mír, stabilitu a bezpečnost bude EU nadále přispívat k mírovým a demokratickým řešením, včetně mírového procesu v Kolumbii, mezinárodní kontaktní skupiny pro Venezuelu, zprostředkovatelského úsilí v Bolívii a řešení krize na Haiti.

EU a Latinská Amerika a Karibik by také měly spolupracovat na **podpoře celosvětového míru a bezpečnosti**. V souladu se Strategickým kompasem EU⁵² by se mohlo prohloubit zapojení obou regionů, například prostřednictvím uzavírání rámcových dohod o účasti⁵³ a prostřednictvím účasti na operacích EU ve třetích zemích. Důležitými oblastmi pro společnou činnost jsou také **spolupráce v oblasti bezpečnosti a obrany**, včetně námořní a vesmírné spolupráce, a dále boj proti terorismu, kybernetická bezpečnost a řešení hybridních hrozeb, nešíření zbraní a odzbrojení.

Oba regiony by také měly zkoumat možnosti spolupráce v oblasti **boje proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování** prostřednictvím nových nástrojů zaměřených na identifikaci, analýzu, vyhodnocování a potírání manipulace s informacemi.

Navrhovaná klíčová opatření:

- upevnit spolupráci s cílem posílit dodržování lidských práv pro všechny, včetně hospodářských, sociálních a kulturních práv, práv dítěte, jakož i podporovat rovné zacházení a rovnost žen a mužů, zintenzivnit konzultace a spolupráci s meziamerickým systémem ochrany lidských práv, přispívat k upevňování demokratických zásad, míru a zásad právního státu, mimo jiné prostřednictvím inkluzivního dialogu a zprostředkování míru,
- zvýšit úsilí o posílení postavení žen a dívek a vymýtit genderově podmíněné násilí⁵⁴, jakož i násilí páchané na dětech,

⁵¹ EU vyslala od roku 2019 do zemí Latinské Ameriky a Karibiku na jejich žádost osm volebních pozorovatelských misí a šest volebních misí odborníků.

⁵² Strategický kompas pro bezpečnost a obranu EU, Rada Evropské unie, 21. března 2022.

⁵³ Rámcové dohody o účasti již byly podepsány s Chile, Kolumbií a Peru.

⁵⁴ Například složka iniciativy Spotlight pro Latinskou Ameriku a Karibik, jakož i různé vnitrostátní a regionální akce na podporu legislativních změn, prováděcích kapacit atd.

- posílit spolupráci v oblasti odpovědnosti za mezinárodní zločiny, a to i prostřednictvím společných iniciativ na podporu Mezinárodního trestního soudu,
- pokračovat v politické a finanční podpoře reakce na krize způsobené lidmi a přírodními riziky, včetně migrace a vysídlení,
- podporovat provádění inovativní regionální dohody o přístupu k informacím, účasti veřejnosti a spravedlnosti v záležitostech životního prostředí v Latinské Americe a Karibiku (dále jen „dohoda z Escazú“), zejména prostřednictvím nástroje El PAcCTO 2.0,
- prozkoumat možnosti nových partnerství na míru v oblasti bezpečnosti a obrany,
- posílit spolupráci a určit společná opatření v oblasti boje proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování, včetně volebních procesů, a s partnery z Latinské Ameriky a Karibiku sdílet osvědčené postupy v této oblasti.

6. *Budování živých partnerství mezi lidmi v EU a Latinské Americe a Karibiku*

Středobodem našeho partnerství jsou lidé a všechna opatření by měla směřovat k poskytování **hmatatelných výhod pro občany**. Vztahy mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem zahrnují jedinečné lidské a kulturní vazby, které by měly být rozvíjeny a prohlubovány. Pro budoucnost vztahů mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem je klíčová **mládež**. Užší propojení mezi mladými generacemi lze podpořit prostřednictvím kulturních iniciativ a programů mobility v souladu s vůbec prvním akčním plánem EU pro mládež⁵⁵.

EU a Latinská Amerika a Karibik mají společný zájem na **rozvoji lidského kapitálu** potřebného k tomu, aby odpovídal požadavkům rychle se měnících technologií a spravedlivé, ekologické a digitální transformace. Pokud jde o mobilitu, většina zemí Latinské Ameriky a Karibiku již má krátkodobý bezvízový přístup do schengenského prostoru EU. Občané zemí Latinské Ameriky a Karibiku mohou rovněž využít stávajících možností legální migrace do EU. Kromě toho poskytují rámec pro spolupráci na zintenzivnění výzkumu a inovací programy Erasmus+ a Horizont Evropa, a zejména akce „Marie Curie-Skłodowska“, stejně jako pilíř mobility ve výzkumu v rámci strategického plánu EU–CELAC na období 2021–2023, včetně mobility výzkumných pracovníků a studentů.

Oba regiony by měly spolupracovat na maximálním využití potenciálu svých **rozmanitých kulturních projevů**, kulturního dědictví a živých tvůrčích odvětví pro udržitelný rozvoj a mezikulturní dialog.

Parlamentní diplomacie je klíčovou součástí biregionálních vztahů, mimo jiné prostřednictvím Parlamentního shromáždění EU–Latinská Amerika (EuroLat). Další instituce, jako je Evropský hospodářský a sociální výbor, Výbor regionů a jejich protějšky z Latinské Ameriky a Karibiku, mohou mobilizovat regionální a místní orgány a hospodářské a sociální partnery k posílení mezilidských kontaktů.

EU a Latinská Amerika a Karibik by měly podporovat úzkou spolupráci s **občanskou společností a analytickými středisky (think tanky)**, mimo jiné prostřednictvím Nadace EU–

⁵⁵ JOIN(2022) 53 final ze dne 4. října 2022: „Akční plán pro mládež v rámci vnější činnosti EU na období 2022–2027. Podpora smysluplné účasti a posílení postavení mladých lidí v rámci vnější činnosti EU ve prospěch udržitelného rozvoje, rovnosti a míru“.

Latinská Amerika a Karibik, která se etablovala jako významný aktér v rámci biregionálních vztahů.

Oba regiony mají společnou odpovědnost lépe a aktivněji informovat své občany a zúčastněné strany o **vzájemných výhodách** partnerství.

Navrhovaná klíčová opatření:

- zvýšit zapojení mládeže v Latinské Americe a Karibiku prostřednictvím iniciativ, jako platforma Youth Sounding Board na úrovni jednotlivých zemí,
- zintenzivnit spolupráci v oblasti vzdělávání a výzkumu v rámci programu Erasmus+, včetně akcí programu Jean Monnet, programu Horizont Evropa, včetně akcí „Marie Curie-Sklodowska“, jakož i Evropského inovačního a technologického institutu,
- zintenzivnit spolupráci v oblasti mobility osob mezi oběma regiony⁵⁶ a podporovat vzájemně výhodná ujednání o mobilitě s partnery, kteří podporují oběhovou mobilitu a bojují proti odlivu mozků, a to na základě balíčku dovedností a talentů,
- prohloubit kulturní vztahy mezi oběma regiony a podporovat mezikulturní sítě a společné iniciativy⁵⁷,
- podporovat aktivní účast občanské společnosti a budování biregionálních sítí, včetně sítí žen a mládeže v podnikání, politice, vědě a dalších oblastech,
- posílit úlohu Nadace EU–Latinská Amerika a Karibik v biregionálním dialogu,
- pracovat na společném přístupu ke komunikaci a veřejné diplomacii.

Závěr

Navrhovaný nový program pro vztahy mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem vyzývá k **užšímu a modernizovanému strategickému partnerství** mezi oběma regiony, v němž jsou v centru pozornosti lidé.

Posílením partnerství mezi oběma regiony, které jsou z hlediska zájmů a hodnot nejvíce propojeny na světě, budou mít EU a Latinská Amerika a Karibik lepší pozici, aby čelily globálním výzvám a chopily se **příležitostí k dosažení vzájemného prospěchu**. Ve světě gigantů představují EU a Latinská Amerika a Karibik 14 % světové populace a 21 % celosvětového HDP. Strategickým imperativem je navázání užšího partnerství, které posílí jejich kolektivní sílu, aby zajistily mír a prosperitu svým občanům a mohly mít vliv na budoucí mezinárodní řád založený na pravidlech.

Dosažení tohoto cíle bude vyžadovat intenzivnější **spolupráci** na obou stranách, mimo jiné prostřednictvím **posílené politické angažovanosti, posílení obchodu a investic a budování udržitelnějších a propojených společností, zejména pomocí strategie Global Gateway**. EU bude usilovat o mobilizaci svých politik, nástrojů a zdrojů v rámci přístupu tým Evropa. Nadcházející summit EU–CELAC nabízí skvělou příležitost k vybudování důvěry a dodání

⁵⁶ Včetně oblasti pravidelných migračních kanálů, dodržování požadavků na zrušení schengenských víz a vzájemného usnadnění vydávání víz, včetně víz studentům a výzkumným pracovníkům.

⁵⁷ Například účast EU jako čestného hosta na mezinárodním knižním veletrhu v Guadalajaře (Mexiko) v roce 2023.

impulsu do vztahu mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem, aby se staly **partnery, kteří spolu chtějí spolupracovat**.

Evropská komise a vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku vyzývají Radu a Evropský parlament, aby nový program předložený v tomto společném sdělení schválily a aby s Latinskou Amerikou a Karibikem spolupracovaly na dosažení obnoveného strategického partnerství na základě tohoto návrhu.